

Poradní orgán pro vědu

Martin Černohorský

Klasickou terminologickou řadu věda–výzkum–vývoj státní správa nejprve vypuštěním prvotního článku v analogii s termíny research-development ochudila (RVV – Rada pro výzkum a vývoj) a následně na konci řady účelově obohatila (RVVI – Rada pro výzkum, vývoj a inovace). Tím je dobře postaráno (a nepochybně s oprávněným důrazem na význam aplikovaného výzkumu a využití jeho výsledků) o aplikovaný výzkum a jeho financování z veřejných prostředků, dokonce včetně jeho přesahu do výroby (např. možnost financovat z veřejných prostředků statisticky významnou sérií funkčních vzorků – to se už jako oprávněně nejeví).

Rada pro výzkum, vývoj a inovace plní takto vymezené poslání s využitím svého monopolního mocenského postavení, pominou-li se překvapivě hrubé odborné nedostatky v jejím rozhodování, z hlediska oblastí zainteresovaných na významném upřednostňování aplikovaného výzkumu velmi dobře. Byl by i docela namístě název se zkratkou RAVVI – Rada pro aplikovaný výzkum, vývoj a inovace.

Této Radě by se nemělo vytýkat, že vědu ve svém názvu nemá, má-li být vědomě smysl její existence v zajištění výrazné preference vědu následujících fází řetězce. Na druhé straně by se stejně tak nemělo s poukazem na její existenci oponovat názoru, že věda je z hlediska péče státní správy za dané situace blízka stavu bezprizornosti, přinejmenším pokud jde o poradní orgány vrcholné exekutivy.

Potíž s poukazem na myslitelně klamavé údaje o míře veřejných prostředků určených na vědu má jednoduché a nekonfliktně účinné řešení. V diskusním příspěvku na VII. Akademickém fóru, Praha, 19.11.2009, uvádí profesor Kurzweil jako první bod

„Měli bychom mít dva poradní orgány:
Radu pro vědu (v kontinentálním smyslu slova),
Radu pro výzkum, vývoj a inovace.“

Je věcí mocenského rozhodnutí umožnit využití prostředků určených deklarativně pro vědu k jiným účelům. Vymizení termínu věda z názvu poradního grémia tomu napomáhá. Prostředky vědě skutečně poskytované jsou nižší než prostředky oficiálně vykazované jako prostředky na vědu. Poradním orgánem pro jejich využití, resp. alokaci by mělo být – bez ohledu na jejich objem, mocenským rozhodnutím jakkoli vysoký nebo nízký – jiné grémium než Rada pro výzkum, vývoj a inovace.

Ustavením poradního orgánu pro vědu z jednotlivců potřebně kvalifikovaných automaticky zmizí řada antagonismů plynoucích z nevěčnosti dosavadního uspořádání a z projevů jím umožněné neodbornosti postupů, zatěžujících negativně vztahy mezi institucemi jak na vrcholných, tak i na nižších úrovních, a poškozujících nejen odborné komunity, ale celou společnost.